

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Ildephonsi Peñafiel E' Societate Jesu, Quondam In
Cusquensi Collegio Sacrae Theologiae Primarij
Antecessoris ... Theologia Scholastica Naturalis**

Peñafiel, Alonso

Lugduni, M.DC.LXXIIX.

Subsect. 1. Autoritate Aristotelis, probatur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95892](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95892)

Quæst. II. Quid addat Vnum supra ens. 225

idem est duas partes esse unitas, & non esse divilias.

9 Confirmatur, quia carentia unionis est formaliter divisio partium: ergo unio est formaliter indivisio partium. Probatur consequentia, quia unio, & carentia illius præstant effectus contradictorios: sed carentia unionis facit rem formaliter divisam: ergo unio facit rem formaliter non divisam: ergo indivisio formaliter importat positivum quid, nempe unionem.

10 Vltimo sic probatur: Deus per suam essentiam positivam habet formaliter indivisionem in se: ergo indivisio non est conceptus negativus, sed positivus: antecedens probatur, quia unus conceptus simplex, carens omni partium compositione, seipso est indivisus, & indivisibilis: sed conceptus Dei per suam entitatem positivam, caret omni partium compositione: ergo est unus per suam ipsam entitatem.

11 Vergetur multitudo est simpliciter posterior unitates: sed si vnum importaret formaliter negationem, esset simpliciter multitudo prior unitatibus: ergo maior est certa, quia multitudo supponit partes tanquam constituentes illam: hæ autem partes unitates sunt. Minor patet, negatio est simpliciter posterior forma quam negatio, cum habitus sit simpliciter prior eius privatione: possitque ab illa cognosci sine hac: hæc vero minime absque habitu: sed unitas per se formaliter dicit negationem multitudinis: ergo est simpliciter posterior multitudine.

12 Et si dicas unitatem esse negationem multitudinis non formaliter, sed solum fundamentaliter sumptæ: Hoc est multitudinis in quantum dicit solum hanc, & illam entitatem.

13 Contra, quia unitas non negat hanc vel illam entitatem, alioqui unitas quæ est in Petro, & Paulo, esset negatio ipsius Petri, & Pauli, quod est absurdum.

14 Dices unitatem non esse formaliter negationem seu privationem entitatum secundum rationem entis, sed secundum rationem huius, & illius simul.

15 Verget iterum Vasquez, quia esse unitatem quandam negationem huius, & illius entitatis simul est esse negationem seu privationem illarum entitatum, quatenus divisæ sunt, & plures formaliter, seu multitudo: ergo unitas negat multitudinem formaliter: ergo non negat solum multitudinem fundamentaliter.

16 Vergetur vltimo, ex diversis proprietatibus unitatis prima est suscipere magis, & minus: nam illud dicitur magis vnum, quod est tale per simplicitatem, & illud appellatur minus vnum, quod est tale per plurimum compositionem, & unionem: sed si unitas esset negatio non susciperet magis, & minus: ergo.

17 Secunda proprietas est quod sit fundamentum relationis identitatis, relatio vero non fundatur in negatione, quia positiva est. Tertia est esse mensuram primam multitudinis propter quod Arist. 10. met. capit. 9. tex. 21. constituit relationem mensuræ inter vnum, & multa: sed si unitas esset negatio, mensura esse non posset: ergo.

R. P. Ioseph de Penafiel, Theol. Schol. Tom. I.

SECTIO II.

Nostra sententia ponitur, & probatur.

SUBSECTIO I.

Authoritate Aristotelis probatur.

Conclusio: vnum non addit positivum supra ens, sed negationem divisionis formalis, quæ indivisio dicitur: hæc est communior sententia inter Thomistas, & Societatis Iesvs Doctores, ut videre est in Patre Suarez, & reliquis.

Hanc conclusionem tradit Arist. multis in locis, sed præcipue lib. 5. met. vbi ait: *Vnum enim quæcumque divisionem non habent, quæ ratione eam non habent, eamque unam dicuntur, ut si quatenus divisionem non habet homo, unus homo*: vbi expresse explicans Arist. formalitatem vnus, ait esse negationem divisionis: ergo formaliter vnus est negatio, & non positivum.

Dicunt Adversarij illam negationem divisionis non esse formalem negationem, sed positivum explicatum per negationem.

Sed contra hoc totum instat clarissime ipse Arist. toto libro 10. met. cap. 6. vbi sic ait: *Opponitur autem vnum, & multa secundum plures modos, quorum vni vnum, & multitudo, ut divisum, quod quidem ens divisibile, & divisum multitudo quadam dicitur, non autem divisum vnum*: vbi ait oppositum vnum, & divisum tanquam positivum, & negativum, & ideo nomine positivo divisum significat, & nomine negativo vnum: divisum enim positivum est, quia affirmativum est, non vero divisum negativum est, & ideo particula illa non afficitur, quæ negationem significat, sed non divisum est vnum, & divisum est pluralitas: ergo vnum est negativum ex sententia Arist. & non positivum explicatum per negationem.

Quod autem ex sententia Aristotelis, divisum sit positivum patet, quia copulat, & coniungit, divisibile, & divisum explicat per divisibile: sed divisibile est positivum; ergo divisio per quam explicatur divisibile erit positivum.

Quod autem ita contingat probat Arist. his verbis: *quare ratione prior multitudo in divisione aut in indivisibili*, vbi ait multa esse priora in divisio seu vno, sed negativum non est prius positivo; imo contra prius positivum est prius negativo, secundum illud evidens axioma, sumptum ex Arist. receptumque ab omnibus Doctoribus: prior enim est forma quam negatio ipsius, & habitus quam privatio: ergo multitudo seu divisum, quod prius est quam vnum formaliter, & non materialiter, si quidem est prius non divisio, quod est formale vltimum illius: ergo multitudo, seu divisum formaliter erit positivum, & vnum formaliter erit negativum, quia quod est negativum est posterior positivum.

Quod confirmat Divus Thomas lect. 4. super 2. illa verba Aristotelis, quæ confirmatio est nuda, & mera explicatio ex Arist. explicatio per hæc verba traditur à Divo Thoma: *sed cum diceret Philosophus quod vnum, & multitudo opponuntur ut indivisibile, & divisibile, quæ opponuntur secundum privationem, & habitum*: explicans autem in quo sit privatio ex illis oppositis: sic ait, *oppositio eorum quæ est secundum privationem, & habitum est principium*.

piu oppositionis, quae est secundum contrarietatem: sic igitur unum non significat privationem puram, non enim significat ipsam solam indivisionem, sed ipsum ens indivisum: sic ille. Vbi asserit unum dicere indivisionem quae est negatio, nihilominus tamen non posse dici puram negationem aut privationem, quia praeter indivisionem dicit ens, ac si dicat unum esse mixtum ex negatione, & positivo, & ideo non posse esse puram negativam, quod sine dubio esset, si solam indivisionem importaret unum, quia indivisio ex se, & ut separata ab ente, & ut praecisa ab eo, est negatio: ergo negatio ultimo constituit unitatem, quia indivisio quae constituit illam, negatio est ex verbis, & mente Arist. & Divi Thom. Vnde secundum hos, privatio seu negatio datur in vno, & non in multitudine, quod clare patet ex verbis sequentibus Divi Thomae, in quibus opponit sibi objectionem, & solvit illam, quia enim dixerat quod unum se habet ad multitudinem ut indivisum ad divisum, & indivisum est privatio divisi, cum privatio sit posterior habitu, & forma videtur sequi quod unum sit posterius multitudine, quod est contra id quod supra dixerat, cum docuit unum esse principium multitudinis, ac proinde prius illa. Ecce obiectio aliam ponit contra se, & respondendo ad primam, & secundam docet nostram veritatem, verba enim Divi Thomae, quibus hoc executioni mandat, haec sunt: *Dubitatio secunda oritur circa hoc quod dicit, nimirum quod multitudo est prior ratione quam unum; cum enim unum sit de ratione multitudinis, eo quod multitudo non sit aliud, quam aggregatio unitatis, si ipsum unum est posterius quam multitudo, sequitur quod in ratione unius, & multitudinis est quidem circulus: sic ille. Vbi ponit objectionem ad quam, & ad superiorem sic respondet.*

26 Dicendum igitur quod nihil prohibet esse prius, & posterius eodem, secundum diversa in eo considerata, in multitudine enim potest considerari, & quod multitudo est, & ipsa divisio, ratione igitur divisionis prior est quam unum; nam unum est quod non dividitur, secundum autem quod est multitudo, cum multitudo dicatur aggregatio unitatum est posterius unitate diviso, quae praesupponitur ad rationem unius secundum quod convertitur cum ente: non est divisio quantitatis, sed est divisio quam causat contradictio, prout hoc, & illud dicuntur divisa, ex eo quod hoc non est illud: sic ergo primo intellectu nostro cadit ens, & deinde divisio, & post hoc unum, quod divisione privatur, sic ille. Ex quibus omnibus verbis evidenter sequitur unum esse posterius multitudine ratione indivisionis unius, & divisionis multitudinis, quia ipse Angelicus Doctor asserit, indivisionem esse carentiam divisionis, quia ut ipse inquit carentia est posterior forma, & privatio posterior habitu.

27 Quod autem haec interpretatio, quam tradit Divus Thomas sit legitima, & maxime quadret verbis Aristotelis ipsiusque menti, patet ex verbis clarissimis ipsius Philosophi cap. 6. eiusdem lib. 10. ubi loquens de varijs oppositis, & de oppositione, praecipue inter divisionem, & indivisionem explicans quomodo indivisum opponatur diviso, & utrum illa indivisio sit negatio, ita ait: *Prima vero contrarietas habitus est privatio, & paulo post quasi dubitans sic ait: quomodo opponuntur unum, & multa, quam dubitationem his verbis resolvit: Restat igitur aut unum ut negationem opponi, aut ut privationem multitudini: quid*

evidentius, quid clarius ad nostram sententiam confirmandam poterat inveniri: ubi absolute, ac simpliciter docet Philosophus indivisum, aut non divisum opponi diviso, vel multitudini ut privationem positivo: sed indivisum ut tale, est unum formalissime: ergo unum formalissime in sententia Aristotelis est negativum, ac proinde unum constituitur ultimo, & formalissime per negationem.

Hanc sententiam quam ex mente Arist. protulerat Divus Thom. explicando eius verba ex propria sententia, & mente docet ipse Angelicus Doctor non solum in *met.* sed etiam 1. p. *tract. de unitate Dei*, & pene in omnibus locis, ubi de unitate loquitur, quae non refero, quia de hoc nulla est dubitatio apud Doctores, cum etiam ipsi Adversarii doceant Divum Thomam semper affirmasse unitatem constitui formaliter negatione.

SVBSECTIO II.

Prima ratio principalis proponitur.

Quia unum debet converti formaliter cum ente, & aequaliter praedicari de illo: sed si formaliter unum esset positivum, non posset converti cum ente, nec praedicari de illo aequaliter formaliter: ergo unum non dicit positivum; sed negativum formaliter. Maior evidens est ex suppositione, quod unum est attributum, seu passio entis (haec autem suppositio postea demonstrabitur) quia omnis passio seu attributum convertitur cum illo, cuius est attributum, & aequaliter praedicatur de illo, v. g. risibile convertitur cum homine, quia est verum dicere, est homo: ergo risibile: est risibile; ergo homo; & quia praedicabile est attributum univiersalis, convertitur cum univiersali, & praedicatur aequaliter de illo, clarius, & efficacius exemplum, quia infinita perfectio seu omnipotentia est attributum Dei, est verum dicere est omnipotens: ergo Deus, est Deus: ergo omnipotens: ratio à priori evidens est; quia attributum seu passio dimanat, vel quasi dimanat, adaequate afficiendo, & denominando totam entitatem rei, & distinguendo adaequate accidentaliter, vel secundario rem, cuius est attributum seu passio à quacumque alia, & ideo solet dici exercitium adaequatum illius in quantum tale est, ut v. g. risibilitas est exercitium adaequatum hominis, in quantum homo est reduplicando supra rationalitatem: unde necessario sequitur quod praedicetur aequaliter de illo, de quo praedicatur differentia, cuius exercitium est, & convertatur cum illo.

Minor praecipua sic probatur, quia si unum formaliter esset positivum, necessario esset essentialiter inferius ente, sed inferius essentialiter respectu alicuius non convertitur cum illo, nec adaequate praedicatur de ipso: ergo si unum esset positivum formaliter non converteretur cum ente, nec adaequate praedicaretur de ente. Minor haec est evidens, ideo enim ens non convertitur cum Deo vel homine, quia sunt inferiora illius, & animal cum equo propter eandem rationem, & ratio evidens est, quia superius magis late patet, quam unumquodque inferius, unde non potest coaequari inferius cum superiori, quia illud quod aequatur alicui nec excedit aliud, nec exceditur ab illo, & ideo mons non aequatur fornica, quia excedit.